

Konstruktiivinen tutkimusote majoitus- ja ravitsemisalan ilmiöiden analysointivälineenä

Vesa Heikkinen

Yliopettaja, tutkimuspäällikkö, KT
Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu,
Haaga Tutkimus
vesa.heikkinen@haaga.fi

Minna Söderqvist

Yliopettaja, KTT
Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu
minna.soderqvist@welho.com

Taustatekijät

Tämä artikkeli käsittelee liiketaloustieteessä kehitettyä konstruktiivista tutkimusotetta¹ (Kasanen, Lukka & Siitonen 1993, 1991; Lukka 2000) majoitus- ja ravitsemisalan sekä ko. alan yritysten ilmiöiden analysointivälineenä. Artikkelissa esittelemme konstruktiivisen tutkimusotteen mahdollisuuksia olla avuksi ammattikorkeakoulun tutkijoille ja opinnäytetyön tekijöille. Tarkastelem-

me ilmiötä myös opinnäytetöitä ohjaavien opettajien kannalta. Tällä tavoin pyrimme laajentamaan opinnäytetöiden tutkimuksellista ja metodologista perustaa sekä lisäämään keskustelua (Mykkänen 2001; Sillanpää 2002) erityisesti Haaga Instituutin ammattikorkeakoulussa, mutta myös muissa ammattikorkeakouluissa. Pyrimme tällä esityksellä tuomaan lisää työkaluja opinnäytetyön ohjaajille ja tekijöille, jotta esittelemämme konstruktiivinen tutkimusote (Kasanen, Lukka & Siitonen 1993, 1991; Lukka & Kasanen 1993) voisi olla aito vaihtoehto ammattikorkeakoulutut-

¹ Konstruktiivinen tutkimusote ja sosio-konstruktionismi ovat eri asioita huolimatta sanojen samankaltaisesta ulkoasusta. Sosio-konstruktionismista tarkemmin tässä julkaisussa Söderqvist: ”Sosio-konstruktionismi yhtenä mahdollisena tutkimuksen tekemisen tapana ammattikorkeakoulussa”.

kijoiden tutkimushankkeiden ja ammatikorkeakoulun opiskelijoiden oppinäytetöiden metodologiseksi valinnaksi.

Väitämme, että konstruktiiivinen työskentelyprosessi sopii työelämän ilmiöiden tutkimiseen sekä alan ammattikorkeakoulun koulutusohjelmien opetussuunnitelmien kehittämiseen (ks. soveltamisesta tarkemmin mm. Heikkinen 2004). Väitämme, että liiketaloudellinen ajattelu tarjoaa restonomiopiskelijoille hyvän perustan rakentaa uusia konstruktioita. Tyypillisiä konstruktioita voivat olla muun muassa alan yritysten brändit, tuotteet, palvelut, konseptit, prosessit, laatukäsikirjat ja henkilöstön valmennusohjelmat.

Konstruktiiivinen tutkimusote

Konstruktiiivinen tutkimusote voidaan määritellä laadulliseksi prosessimenetelmäksi, joka etenee kysymyksenasettelusta teoriakatsauksen kautta yrityksessä olevan todellisen ongelman ratkaisuun (=konstruktioon). Tällaisella tutkimuksella on normatiivinen perusluonne; konstruktiot ovat päämäärähakuisia. Intuitiivisesti konstruktiiivinen tutkimus tarkoittaa ongelmanratkaisua mallin, kuvion, suunnitelman, organisaation, koneen tms. rakentamisen avulla. Konstruktiiiviseen tutkimukseen kuuluu olennaisena osana ongelman sitominen aikaisempaan tietämykseen sekä ratkaisun uutuuden ja toimivuuden osoittaminen (Kasanen et al. 1993, 1991). Konstruktiiivisessa tutkimusotteessa käytetään mahdollisesti olemassa olevaa perustietämystä soveltavassa empiirisessä tutkimusprosessissa ja palataan taas prosessin lopussa perustietämyksen tasolle ja analysoidaan sen suhteen saavutettavaa kontribuutiota

(<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Kasanen et alin (1993, 1991) esittelemä konstruktiiivinen tutkimusote voidaan nähdä myös yhtenä tapaustutkimuksen muotona. Silloin se on rinnastettavissa *etnografiseen tutkimukseen*, ”grounded theoryyn”, havainnollistavaan tapaustutkimukseen, teoriaa testaavaan tapaustutkimukseen ja toimintatutkimukseen (ks. etnografisesta tutkimuksesta enemmän Boyle 1994; Muecke 1994; toimintatutkimuksesta Argyris, Putnam & McLain-Smith 1985; Kuula 1999; ”Grounded theorystä” Stern 1994; Strauss & Corbin 1998).

Tässä artikkelissa tarkoittamaamme konstruktiiivista tutkimusmenetelmää (Kasanen et al. 1993, 1991) on kehitetty liiketaloustieteissä, mutta sen soveltamisalue on laaja, ja sitä on käytetty mm. teknisissä tieteissä ja kliinisessä lääketieteessä. Menetelmä sopii hyvin myös majoitus- ja ravitsemisalan sekä ko. alan yritysten tutkimiseen ja erityisesti ammattikorkeakoulututkimukseen, joka tähtää innovatiivisiin käytännön kannalta hyödyllisiin ratkaisuihin, joita kutsutaan konstruktioiksi. Luovaa ja heuristista tutkimusprosessia voi soveltaa sekä uusiin tapausorganisaatioihin että vanhoihin rakenteisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi tuotanto- ja palveluprosessit, sisustukset ja uudet liiketoiminta-alueet. Uusi ammattikorkeakoululaki toivoo meiltä nimenomaan käytäntöön helposti sovellettavia tutkimustuloksia.

Konstruktiiivisen menetelmän avulla luotu uusi konstruktio voi olla instrumentti, jolla useimmiten yritetään havainnollistaa, testata tai jalostaa aikaisempaa teoriaa, mutta voidaan sitä hyödyntäen luoda kokonaan uusi teoriakin.

Konstruktioita ovat kaikki ihmisen luomat artefaktit. Niille on tunnusomaista, että niitä suunnitellaan, kehitetään, sommitellaan - toisin sanoen rakennetaan eli konstruoidaan.

Majoitus- ja ravitsemisalalan asiantuntijat ja opinnäytetyön tekijät voivat pyrkiä kehittämään uusina konstruktioina sellaisia artefakteja, jotka poikkeavat kaikesta jo olemassa olevasta. He voivat olla rakentamassa uutta, uudistamassa tai kehittämässä yritystä, ”brändiä”, tuotetta, palvelua, konseptia ja prosesseja. Konstruktiiivinen tutkimus voi myös generoida uusia pragmaattisia ja teoreettisia ajatuksia (ks. <http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>), kuten esimerkiksi innovaationa voi syntyä myös uusia markkinointi- ja ongelman ratkaisukeinoja. Konstruktiiivinen tutkimusprosessi saattaa tuottaa myös johtolankoja muun muassa alan asiakas- ja henkilöstöongelmien, kuten käyttäytymishäiriöiden, johtamisongelmien, poissaolojen hallinnan, päihteiden käytön ja palkkauksen ongelmien uusiksi sekä yllättäviksi ratkaisuksi.

Konstruktiiivista tutkimusotetta käyttävä tutkija keskittyy ulkoisen maailman, kuten toimintaympäristön ja organisaation, ongelmiin, jotka on käytännössä tarpeellista ratkaista. Hän voi tuottaa innovatiivisen konstruktion, joka on tarkoitettu etsimään vaihtoehtoisia ratkaisuja tai ratkaisemaan alkuperäinen käytännön ongelma ja/tai hän voi kehittää konstruktion mahdollisesti johtavan toteutusyrityksen, jolla hän testaa rakennelman käytäntöön soveltuvuutta. Kokemus, ajattelu ja ilmiöt paljastavat sen, mikä toimii tai ei toimi, miten toimii ja miten voidaan tuottaa merkittävää teoriaa tai käytännöllisiä ratkaisuja. Tutkija ja työelämän edustajat toimivat

*Ideaalinen
tulos on,
että työn avulla
ja sen seurauksena
syntyy
palvelu-
innovaatioita*

hyvin läheisessä yhteistyössä. He kytkevät teoreettisen tietämyksen kokemukSELLISEEN oppimiseen ja saavat aikaan hedelmällisen empirian ja teorian vuoropuhelun tutkimustyön aikana.

Ideaalinen tulos on, että työn avulla ja sen seurauksena syntyy palveluinnovaatioita, joita majoitus- ja ravitsemisalalan yritykset voivat hyödyntää oman toimintansa kehittämisessä. Tällaisella menetelmällä voidaan myös tutkia ja ratkaista ammatillisen koulutuksen ongelmia ja ilmiöitä.

Konstruktiiviselle tutkimusotteelle on luonteenomaista, että tutkija liikkuu käytännön ilmiöiden ja teorian välillä. Se tarkoittaa yksinkertaisimmillaan yksittäisten ilmiöiden havainnoimista ja systemaattista keräämistä. Vaativimmillaan se on monimutkaisten syy- ja seuraussuhteiden analysoimista sekä teorian soveltamista ko. ilmiöiden analyysiin.

Tämän tutkimusotteen avulla tutkija pyrkii vaikuttamaan toimialojen ja niiden yritysten elämään sekä niiden ongelmien ratkaisemiseen. Itse ongelmien ratkaiseminen voi tapahtua eri tutkimusmenetelmien avulla. Olennaista on ajatteleva ja ajatusten auki kirjoittaminen tai ääneen lausuminen – on olennaista sitoa ongelma ja sen ratkaisu aikaisempaan tietämykseen ja osoittaa ratkaisun uutuus ja toimivuus. Työtapa on siis suullista ja kirjallista vaikuttamista, jossa viestiminen on keskeinen osa metodologiaa (ks. kirjoittamisesta tutkimusmenetelmänä mm. Clifford & Marcus 1986).

Konstruktiiivisen tutkimusotteen mukainen kirjoittaminen tuottaa uusia sovellusalueita ja kriittisiä näkemyksiä nykymaailmasta. Kirjoittaminen voi olla jopa voimakasta, esseististä ja pamflettimaista, mutta sen perustana olevat teesit ovat luonteeltaan kokeellisia: kehitettyjä ja implementoituja. (<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>). Samalla konstruktiiivinen lähestymistapa saattaa luoda jotain aivan uutta empiriaa ja praksista eli konstruoida itsessään uutta todellisuutta (ks. sosio-konstruktionismista tässä julkaisussa Söderqvist, Berger & Luckmann 1994; Burr 1995; Gergen 1997; Söderqvist 2002, 65 - 78).

Konstruktiiivinen tutkimusprosessi

Konstruktiiivinen tutkimusprosessi sisältää seuraavia vaiheita:

1. Tutkimusalueiden kartoittaminen
2. Relevantin ongelman etsiminen
3. Tutkimusyhteistyön käynnistäminen
4. Aiheeseen syventyminen
5. Ratkaisumallin ja konstruktion kehittäminen

6. Ratkaisun toteuttaminen ja testaaminen

7. Ratkaisun soveltaminen (ks. tutkimusprosessista mm. Kasanen, Lukka & Siitonen 1993; <http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Seuraavassa esittelemme konstruktiiivista tutkimusprosessia ensin yleisesti ja sitten tuomme esille joitain erityispiirteitä, jotka liittyvä opinnäytetöiden tekemiseen tällä tutkimusotteella. Tutkimuksen alkuvaiheessa majoitus- ja ravitsemisalalan tutkija kartoittaa tutkimusalueita etsimällä relevantteja ilmiöitä sekä ongelmia vaikkapa alan työ- ja harjoittelu-paikoista. Hän voi pyrkiä kyselemällä, haastattelemalla ja havainnoimalla keräämään ennakoaineistoa organisaatioista ja niiden keskeisistä tutkimusongelmista. Tavoitteena on saada yleisnäkemys, jonka jälkeen tutkijan mielenkiinto kohdistunee yhteen teemaan ja ongelma rajautuu. Tutkimusongelman on perustuttava käytännön ongelmaan. Käytännön ongelmat voivat hyvinkin nousta esiin alueilla, joita aiempi akateeminen tutkimus ei ole lainkaan kartoittanut. Esimerkkejä tällaisista ovat teorian ja empirian välinen kuilu, organisaatioiden välinen kuilu ja organisaation ilmiöt (<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Konstruktiiivinen tutkimusote vaatii myös eteenpäin katsomista (Aaltonen 2004), mikä näkyy sekä teoreettisena että käytännön sovelluksia ennakoivana otteena. Ongelman valinnan jälkeen se käsitteellistetään ja yhdistetään teoriaan (ks. kvalitatiivisista menetelmistä mm. Denzin & Lincoln 2000; Alasuutari 1999; Eskola-Suoranta 1998; Varto 1992).

Tutkimusyhteistyön käynnistämisessä

Ihanne olisi, jos opinnäytetyö sisältäisi aina uuden rekonstruktion

tärkeää on yhteistyökumppanien valitseminen tutkittavan organisaation sisältä. Näiden lisäksi ammattikorkeakoulututkija pyrkii etsimään avainkumppaneita (ohjaajat, opettajat, muut asiantuntijat) myös omalta työpaikaltaan. Avainkumppanien on hallittava sekä substanssia että menetelmiä ilmiöiden analysoimiseksi.

Aiheeseen syventyessään konstruktivistisista tutkimusotetta hyödyntävä tutkija kerää aineistoa normaalin tutkimusprosessin tapaan. Hän perehtyy aiheeseen sekä kirjallisuuden että muiden tutkimusmenetelmien avulla. Tällaisia ovat muun muassa haastattelu, kysely, tapaus-tutkimus ja sisällön analyysi. Hän kerää aineistoa, kunnes se kyllääntyy eli on riittävä. Teema sisäistyy niin, että tutkijasta tulee aineistonsa asiantuntija.

Tausta-aineiston keruun ja syventymisen jälkeen tutkija tähtää uuteen konstruktion. Tehtävänä on tietojen soveltaminen käytäntöön, uuden sovelluksen testaaminen ja/tai konstruktion toimivuuden kokeileminen. Tavoitteena voi myös olla tuottaa esimerkiksi yritykselle uusia tai vaihtoehtoisia ratkaisuja, esi-

merkiksi laite, väline, prosessi, tuote, palvelu tai ohjelma. Tällöin konstruktion rakentaminen vaatii ensin *dekonstruktioita*, olemassa olevien tuotteiden, toimintatapojen, kulttuurin, rakenteiden purkamista, jotta voi (*re*)konstruoida eli rakentaa uutta (ks. de- ja rekonstruoinnista Derrida 2003). Ihanne olisi, jos opinnäytetyö sisältäisi aina uuden rekonstruktion tai liikkeenjohdollisia suosituksia tai jopa rakenteellisen muutoksen tutkittavassa organisaatiossa. Tällaisia konstruktioita ovat esimerkiksi liiketoimintasuunnitelman tekeminen ja vanhan yrityksen liikeidean uudistaminen.

Majoitus- ja ravitsemisalalan yritysten ongelmien konstruktivisina ratkaisuvaihtoehtoina voivat olla mm. uuden teorian kehittäminen, vanhan jalostaminen, sen testaus ja havainnollistaminen. Praksiksen ja teorian jalostus (*refinement*) on tutkimusprojektin tyyppillisin teoreettinen tulos. Konstruktivinen tutkimus saattaa myös antaa aiheen testata teorioiden paikkansapitävyyttä. Se voi antaa uutta tietoa menetelmien ja lopputulosten – suhteista – esimerkiksi henkilöstön vähentäminen johtaa kannattavuuden ja tuottavuuden parantumiseen - sekä rakenteista tai prosesseista koskevista riippuvuussuhteista, esimerkiksi liikeidean muuttumisesta suhteessa palvelu- ja tuotantoprosessien uusimiseen keittiöissä. On muistettava, että mielenkiintoisten teoreettisten tulosten tuottaminen ei välttämättä riipu siitä, toimiiko kehitetty uusi konstruktion vai ei (<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Tutkija voi kohdata ongelman, etteivät organisaatiot arvosta akateemista teoretisointia ja neutraalia kuvausta tai antaudu kenttätutkimusten tarkkailu-

kohteiksi. Yritysten edustajat kysyvät myös yhä useammin, mitä me saamme näistä akateemisista analyyseistä, jolloin tutkijan tehtävistä korostuu identifioimiansa mallien yksinkertaistaminen, selittäminen ja tulkitseminen. Tutkijan onkin hyvä pohtia kysymyksiä yhdessä organisaation ja partnereiden kanssa läpikäymäänsä tutkimus- ja oppimisprosessia. Tärkeää on myös keskustella konstruktion arvosta. Jos innovoitu konstruktio tuottaa ennalta odotetun tuloksen, on mielenkiintoista pohtia, miten laajasti ja millä tilanne- ja tapauskohtaisilla muunnoksilla konstruktio voisi olla siirrettävissä toisiin organisaatioihin. Ja vaikka markkinatesti olisikin epäonnistunut, on silti olemassa tarve teoria-analyyksille. Olisi myös hyödyllistä analysoida, voitaisiinko vastaava epäonnistuminen välttää toisissa organisaatioissa (<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Tuloksiaan arvioidessaan tutkijan pitää pystyä sekä loitontumaan empiiristä työstään että sitoutumaan tuloksiinsa. Hän voi reflektoida työtään sekä subjektiivisesti että objektiivisesti. Sisäinen tarkastelu tapahtuu organisaation näkökulmasta. Tavallisia kysymyksiä voivat olla: tuoko tämä yritykselle jotakin uutta, missä on löydökseni uutuusarvo sekä mitkä ovat löydökseni kustannusvaikutukset ja hyödyt. Ulkoinen tarkastelu tarkoittaa tutkijan asettumista tutkimuskohteen ulkopuolelle ja ongelman objektiivista tarkastelua. Keskeisiä kysymyksiä ovat: miten tuotokseni erottautuu muista vastaavista, mikä on löydökseni vaikuttavuus ja tarkoituksenmukaisuus (ks. tutkijan roolista mm. Carr & Kemmis 1986; <http://www.metodix.com/showres.dll/fi/index>).

Yhteenveto ja sovelluksia

Olemme pyrkinneet kuvaamaan konstruktiivista tutkimusotetta majoitus- ja ravitsemisalan yritysten ilmiöiden analysointivälineinä. Katsomme, että työelämän ilmiöiden kuvaaminen ja tulkitseminen vaatii subjektiivista työskentelyotetta, itse-oivaltamista, oppimista ja kokemusten hyödyntämistä. Se vaatii myös konsultatiivista otetta. Konstruktiivinen tutkimusote edellyttää kuitenkin hyvää organisatoristen prosessien ja liiketalouden ymmärtämistä, jotta aiotut muutokset voidaan todella käytännössä toteuttaa.

Tutkimusasettelun mukaiset ongelmat ratkeavat osin rakentamalla uusia konstruktioita. Ennen uudelleenrakentamista on kuitenkin ensin opittava tuntemaan vanhoja käytänteitä. Vanhat käytänteet on purettava, ts. analysoitava, ennen kuin uusia voi rakentaa. Mielenkiintoinen tapa purkamiseen on ongelma-kohteiden osoittaminen hyödyntämällä omia kokemuksia ja teoreettista kirjallisuutta. Tutkija voi asettautua tutkittavan ilmiön keskiöön sekä myötäelää tapahtumia ja tilanteita kuvaamalla, ymmärtämällä, selittämällä ja tulkitsemällä. Olennaista on tähdätä ongelman olemuksen piirtämiseen ja sen jälkeen ongelman ratkaisemiseen.

On huomattavaa, että kun edellä kuvattua prosessia sovelletaan opinnäytetyöprosesseihin, on opinnäytetyöntekijän kannalta konstruktiivisen tutkimusmenetelmän arvioimista tehtävä hellemin kuin etevien tutkijoiden kohdalla. Jo ongelman ratkaisuyrityskin on opiskelijan kohdalla tulos! Toisenlainen tutkimustulos voi olla oppiminen ja sen osoittaminen - opinnäytetyöntekijä voi näyttää hallitsevansa teorian ja käytännön

yhdistämisen, vaikka uusi konstruktio jäisikin tekemättä. Kolmas opinnäytetyöntekijän tutkimustulos voi olla normatiivisten liikkeenjohdollisten suositusten tekeminen. Moni yritys odottaa selvityksiltä tukea päätöksilleen ja jotakin ”kättä pitempää”, jonka avulla käynnistää muutosprosessi. Ongelma-alueen kuvauskin voi olla jo riittävä kimmoke uudistustyöhön.

Etevä tutkija taas voi kehittää ongelmaa ratkaisevia konstruktioita, joilla voi olla myös teoreettista kontribuutiota. Tutkijan pitää osata olla myös kriittinen. Jos hän ei pysty kehittämään innovatiivista konstruktioita, projektia ei ole aina syytä jatkaa. Joskus testaamista ei välttämättä tarvita. Yhtä olennaista on ymmärtää testauksen ja reflektoinnin merkitys. Jo pelkkä tämän tutkimusvaiheen saavuttaminenkin on hyvin vaativa tehtävä, ja sitä voidaan pitää positiivisena signaalina kyseisen konstruktiiivisen tutkimusprosessin onnistumisesta opinnäytetyöntekijän kohdalla.

Opinnäytetyön ohjaajien pitäisi pyrkiä tukemaan opiskelijoiden tutkimuksellista ajattelua opintojen alkuvaiheesta alkaen. Tätä pitäisi tukea rakenteellisin ratkaisuin. Ihanteellisinta olisi, jos opiskelija saisi yleisnäkemyksen alan ilmiöistä jo opintojensa alkuvaiheessa, ja tämä näkemys syvenisi opintojen loppuvaiheessa. Kirjoittamisessa tämä näkyisi niin, että vastauksista ja aineiston käsittelevästä tulisi sitä analyttisempää mitä pidemmälle opiskelija opinnoissaan etenee (ks. esim. Hakkarainen, Lonka & Lipponen 1999). Parhaimmillaan opiskelija perehtyy eri tieteen alojen kirjallisuuteen sekä pystyy valitsemaan lähteikseen mm. uutta ja klassista ammattikasvatusta, kasvatustilfilosofiaa, liiketaloutta ja sosiologiaa käsittelevää kirjallisuutta

Tutkijan pitää osata olla myös kriittinen

perinteisemmän majoitus- ja ravitsemisalan kirjallisuuden tueksi.

Konstruktiiivinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa myös poleemisen pohdinnan ja visioinnin työelämän muutosten perusteella. Opettajat voisivat opettaa opiskelijoita kirjoittamaan esseitä, tenttejä ja projektitehtäviä jo opintojen alkuvaiheessa niin, että he hyödyntävät vastauksissaan sekä teorioita, etnografisia metodeja - joita ovat havainnointi, haastattelut ja kirjallisten aineistojen analysointi - että käytäntöä.

Oppimisen tähtäimessä voisi olla, että opiskelija osaisi katsoa alan ilmiöitä muustakin kuin liiketaloudellisesta näkökulmasta. Konstruktiiivinen tutkimusmetodi suo tilaisuuden jäsentää ja innovoida majoitus- ja ravitsemisalan ilmiötä modernisti. Kirjoittaminen voi tuoda tuoreita ratkaisumalleja ja vaihtoehtoisia ongelmanratkaisuja ja uusia konstruktioita, joilla voisi olla myös teoreettista kontribuutiota. Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan tehtävänä on opiskelijan kannustaminen ja ammatilliseen kasvuun saattaminen. Tämä tapahtuu ilmiöiden kuvaamisen auttamisessa ja

ajattelun tukemisessa. Ammatilliseen asiantuntijuuteen kasvu paljastuu parhaimmillaan töissä, jossa opiskelija löytää käytännön ongelman sekä osaa käyttää teoriaa ja käytännön järkeä (*fronesis*) ongelman ratkaisussa. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä ohjaajien pitäisi kannustaa opiskelijoita rohkeasti soveltamaan uusia tapausperusteisia metodeja majoitus- ja ravitsemisalalan ilmiöiden tutkimiseksi. Esittelemämme Kasanen et alin (1993, 1991) konstrukttiivinen tutkimusote on yksi tällainen vaihtoehto.

Tiedekorkeakoulujen opinnäytetöissä pyritään väistämättä teoreettisiin kontribuutioihin, täydentämään olemassa olevaa teoreettista tietovarantoa, mutta ammattikorkeakoulunopinnäytetöissä käytännöllinen kontribuutio osoittaa opiskelijan kasvun ammatillisesta asiantuntijaksi. Kuitenkin, kirjoittamisen aikana opinnäytetyöntekijän on kuitenkin pystyttävä eksplikoimaan työnsä kontribuutio esimerkiksi refleктоimalla havaintojaan suhteessa mahdollisesti jo olemassa olevaan aiempaan teoriaan.

Lähteet

Kirjallisuus

- Alasuutari, P. 1999. *Laadullinen tutkimus*. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Argyris, C., Putnam, R. & McLain-Smith, D. 1985. *Action science*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Berger, P. & Luckmann, T. 1994/1966. Suomennos V. Raiskila. *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen*. Helsinki: Gaudeamus.
- Burr, V. 1995. *An Introduction to Social Constructionism*, New York: Routledge.
- Carr, W. & Kemmis, S. 1986. *Becoming Critical Education, Knowledge and Action Research*. London & Philadelphia: The Falmer Press.
- Clifford, J. & Marcus, G. E. 1986. *Writing Culture. The Poetics & Politics of Ethnography*. A School of American Advanced Seminar. Berkeley, Los Angeles & London: University of California Press.
- Denzin, N. & Lincoln Y. 2000. *Handbook of Qualitative Research*. California: Sage.
- Derrida, J. 2003. *Platonin apteekki ja muita kirjoituksia*. T. Ikonen & J. Porttikivi (toim.). Helsinki: Gaudeamus.
- Eskola, J. & Suoranta J. 1998 *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Hakkarainen, K., Lonka, K. & Lipponen, L. 1999. *Tutkiva oppiminen*. Porvoo: WSOY.
- Heikkinen, V. A. 2004. *Matka restonomin ydinsaamiseen. Kuvaus majoitus- ja ravitsemisalalan esimiehen osaamisalueista, dynaamisesta ammattitaidosta ja asiantuntijuudesta*. Haaga Tutkimuksia 8. Väitöskirja. Helsinki: Haaga Tutkimus.
- Kuula, A. 1999. *Toimintatutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- Strauss, A. & Corbin, J. 1998. *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Second Edition. Thousand Oaks, London & New Delhi: Sage Publications.
- Söderqvist, M. 2002. *Internationalisation and Its Management at Higher-Education Institutions – Applying Conceptual, Content and Discourse Analysis*. HKKK. Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis. A-206. Helsinki School of Economics: HeSE Print.
- Varto, J. 1992. *Laadullisen tutkimuksen metodologia*. Helsinki: Kirjayhtymä.

Artikkelit

Boyle, J. S. 1994. Styles of Ethnography. In J. M. Morse (Edit.) *Critical Issues in Qualitative Research Methods*. Thousands Oaks, London & New Delhi: Sage Publications, 159-185.

Gergen, K. J. 1997. Constructing Constructionism: Pedagogical Potentials. *Issues in Education* 3(2), 195-202.

Kasanen, E., Lukka, K. & Siitonen, A. 1993. The Constructive Approach in Management Accounting Research. *Journal of Management Accounting Research*. Vol. 5, 241-264.

Kasanen, E., Lukka, K. & Siitonen A. 1991, Konstruktiivinen tutkimusote liiketaloustieteessä *Liiketaloudellinen aikakauskirja* 40:3, 301-329.

Lukka, K. 2000. The Key Issues of Applying the Constructive Approach to Field.

Research. In T. Reponen (Edit.) *Management Expertise for the New Millennium. In Commemoration of the 50th Anniversary of the Turku School of Economics and Business Administration*. Publications of the Turku School of Economics and Business Administration. A-1:2000, 113-128.

Lukka, K. & Kasanen E. 1993. Yleistettävyyden ongelma liiketaloustieteessä. *Liiketaloudellinen aikakauskirja* 42:4, 348-381.

Muecke, M. A. 1994. On the Evaluation of Ethnographies. In J. M. Morse (Edit.) *Critical Issues in Qualitative Research Methods*. Thousands Oaks, London & New Delhi: Sage Publications, 186-209.

Stern, P. N. 1994. Eroding Grounded Theory. In J. M. Morse (Edit.) *Critical Issues in Qualitative Research Methods*. Thousands Oaks, London & New Delhi: Sage Publications, 212-223.

Söderqvist, M. 2004. Sosio-konstruktionismi yhtenä mahdollisena tutkimuksen tekemisen tapana ammattikorkeakoulussa. Teoksessa H. Kotila & A. Mutanen (toim.) *Tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu*. Helsinki: Edita.

Henkilökohtaiset tiedonannot

Aaltonen, M. 2004. *Ennakoivasta tutkimusotteesta ja eteenpäin katsomisesta*.

Mykkänen, J. 2001. *Opinnäytetöiden kehittämisestä Haaga Instituutissa*.

Sillanpää, M. 2002. *Opinnäytetöiden kehittämisestä Haaga Instituutissa*.

Sähköiset lähteet

<http://www.metodix.com/showres.dll/fi/indexwww.metodix.fi>, Luettu 11.3.2003.

